

Do poslednje kese

Zaposleni u Televiziji Avala štrajkuju zbog neisplaćenih plata. No, kako su u njihovoj kući, baš kao i u većini drugih u Srbiji, vlasnički i politički status prilično nejasni, socijalna dimenzija ostala je u drugom planu

PRVI PUT U istoriji televizije u Srbiji desilo se da praktično svi zaposleni u jednoj TV kući štrajkuju više od mesec dana. Ta činjenica, koja se odnosi na 137 štrajkača zaposlenih i honoraraca u Televiziji Avala, zapravo je i jedino što je jasno i neporecivo kada je o ovoj priči reč. Sve ostalo – zašto zaposlenima nije plaćeno pet meseci rada, ko plaća privatno obezbeđenje koje je ljudima zabranjivalo slobodan ulazak i izlazak, da li će i kako TV Avala izmiriti svoja dugovanja prema državi, ko je pravi vlasnik ove medijske kuće – jesu misterije čije bi rešavanje sigurno moglo da doprinese statusu štrajkača, a vrlo verovatno i uređivanju medijske scene.

PROBLEM PARA: Stvar je krajnje jednostavna: poslednji put štrajkači su isplaćeni početkom decembra 2011, i to za drugu polovinu jula, odnosno, u slučaju honoraraca, za jun. Mesecima su zaposleni čekali i, kako kažu u razgovoru za "Vreme", verovali obećanjima da će od proleća sve biti u redu – da će televiziju kupiti nemačka televizija RTL ili kablovski operater SBB. Verovali su, kažu, imajući u vidu činjenicu da su dobro poslovali. No, kako se potencijalni kupci nikako nisu pojavljivali i kako su plate uporno kasnile, 22. decembra počeli su štrajk – od tada je program TV Avale zapravo bio niz repriza, uz obaveštenje u uglu ekrana da je u toj kući obustava rada. Situacija se promenila u petak 27. januara, kada je novo privatno obezbeđenje zabranilo zaposlenima da uđu u prostorije do ponedeljka. Pošto je program i dalje izgledao kao i ranije, postavilo se pitanje ko takav program uopšte emituje. Od ponedeljka 30. januara, međutim, zaposleni mogu da uđu i izađu od 9 do 17 časova – što suštinski ništa ne menja.

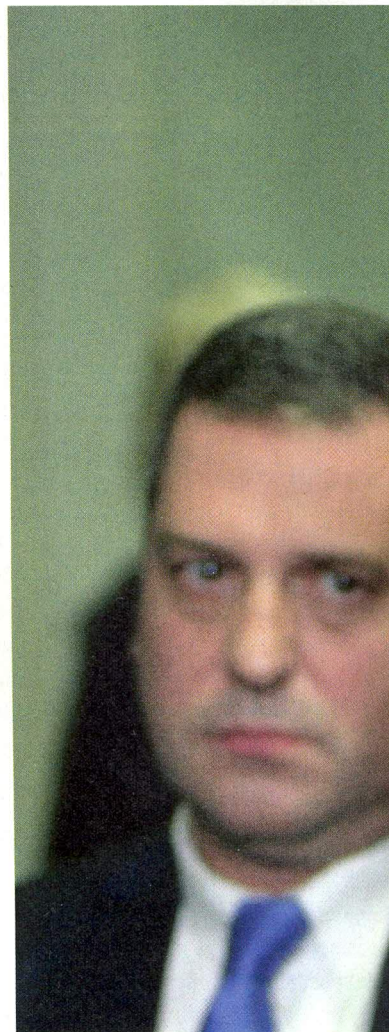
U međuvremenu, preduzeće je uplatilo doprinose za zdravstveno osiguranje zaposlenih, tako da su ovi konačno mogli da overe knjižice, ali su svi predložili o eventualnom kompromisu sa vlasnicima ostali bez uspeha. Početkom januara, odbijen je predlog da problemi budu rešeni u naredna dva meseca – štrajkači su tada tražili isplatu minimum tri zarade i tri honorara. Posle toga, palo je obećanje da će do 1. februara biti

isplaćena jedna i po zarada, a u roku od mesec dana još dve. U ponedeljak 30. januara isplaćena je jedna plata, pa je deo prvog obećanja ispunjen. Međutim, štrajkači najavljuju da nastavljaju, sve dok ne dobiju tri plate i jasno preciziranu dinamiku isplate preostalih. "Čim to urade, mi krećemo s radom. Za dvadeset minuta možemo da podignemo kompletan sistem", kaže Nikola Vukomanović, predsednik štrajkačkog odbora.

Ako već govorimo o parama i isplatama, neizbežno je da ovde istaknemo kako situacija u TV Avali nije nimalo jedinstvena. Naprotiv. Sudbinu zaposlenih u toj televiziji, možda i goru, deli verovatno dve trećine novinara Srbije. Mnogo je medija čije su gazde u decembru isplatile zarade za jun, jul ili avgust (ponegde se ne zna ni za koji mesec plaćaju). Mnogo je takođe onih, pa čak i uglednih, gde su plate zaposlenih ponižavajuće niske – da ne koristimo opšta mesta o platama kafe kuvarica ili servirki, recimo da su ponegde i duplo niže od republičkog proseka. Kad bi slavine zavrnuili internet portali, šareni magazini i različite međunarodne organizacije za koje ovdašnji novinari tezgare, ostala bi možda dva-tri medija koja rade. Zaposleni u svim ostalim stajali bi ispred svojih redakcija, ispred Vlade, sudova, ili gde se već sve štrajkuje u Srbiji.

No, zbog drugih pitanja koja su isplivala, malo ko se ovih dana bavi socijalnim statusom novinara. Ta je tema u samim medijima i inače nekako skrajnuta – oni koji imaju tezge čute i rade dok imaju gde, a oni koji ih nemaju plaše se da prozbore, kako ne bi ostali i bez te crkavice koju dobijaju.

PROBLEM DRŽAVE: Jedan od osnovnih problema koji se pojavio u priči o štrajku jeste ko je od državnih organa uopšte nadležan da pomogne u ovoj situaciji i ko bi trebalo nešto da uradi. Jedna od prvih adresa bila je – logično – Ministarstvo kulture i informisanja (i još koječega, ali to sada nije tema). Međutim, kako kaže Vukomanović, u tom ministarstvu im je rečeno da oni nemaju ingerencije u tom slučaju i da su nadležni Ministarstvo rada i Republička radiodifuzna agencija. I tu smo došli do tačke, tj. institucije,

NEDOSLEDNOST RRA: Vladika Porfirije

foto: FoNet